

Emlék

Kedves... miről beszéljek neked? Kedves... emlékszel-e még rám? Kedves... nem tudom, hol vagy immár, de hát tudod, ugye, hogy szeretlek, rád gondolok, aki nem politizálsz és nem fő a fejed a kormány miatt és az entente miatt és a valuta miatt, te nem félted a vármegyéket, téged nem aggaszt Csehország fenyegető magatartása, te Szabó Dezső vezércikkeit nem olvasod, te rémképekkel nem rémíted magad, te csendesen mosolyogsz és pihensz és vársz, és jól tudod, hogy semmi rossz nem lehet ebből, ami most történik, e téli borúban te jól tudod, hogy halkán és illatosan csíráznak a magvak, pár arasznyira a földtől, és hogy békében igyekeznek fel kidugni a zöld levelet, finom kis pihét, pillanatra se félve, hogy holmi demarkációs vonalba ütköznek odafent. Te már jól tudod, hogy minden jóra fordul, ha béke és öröm folydogál ereid csendes medrében, te mosolyogsz, ugye, és nem félsz immár, te ugyanazzal az elnéző és derült mosollyal néznél a szemébe a lihegő katonának, aki falhoz állítana és fegyvert szegezne rád, hogy agyonlőjön, mint amilyennek a vágytól és reménytől lángoló szerelmes arcba néznél, mely arcodhoz közeledik. Látod, el akarnak felejteni téged, kedves, el akarják felejteni a csöndet, de zajt vernek és rémülten kiáltoznak és féltik a múltat és rettegnek a jövőtől, de te mosolyogsz kedves, mert jól tudod, hogy téged nem lehet elfelejteni, nem félsz a jövőtől és nem félted az emlékedet. Miért is féltened? Mert elborult a lelkünk a szenvedéstől és félelemtől, hideg van, és értelmünk vacogva húzza össze magát didergő koponyánkban. Gyermekek vagyunk. De te bölcs vagy és tudod már, amit én csak sejteni kezdek. Nem múlhat el semmi nyomtalanul, csak elbújik egy időre, ami történt, elrejtőzik a homályban és csöndesen pihen. Mikor négyéves voltam, kicsi gyermek, nem emlékeztem arra, ami hároméves koromban történt, elfelejtettem, mert gyenge és homályos volt az értelmem, halvány mécs, csak néhány napra világított vissza a múltba. De húszéves koromban, mikor találkoztam veled, fellángolt a mécs, és előre-hátra, messzi vidéket világított be egy pillanatban. És most már jól emlékszem a Rákos-patakra, amit kétéves koromban átgázoltam. Az emlék élessége nyilván nem attól függ, hogy milyen közel vagyunk hozzá időben, mint ahogy hinné az ember, hanem hogy mennyire fejlett az öntudatunk. Te jól tudod kedves, hogy mit jelent ez, te, aki nem párizsi

konferencia terveivel foglalkozol, hanem az emberrel és az ő emlékével e Földön. Azt jelenti, hogy nem kell tartanunk semmitől, hogy nem veszhetünk el, nem múlhatunk el, nem ölhetnek meg bennünket. Csak múljon el már e tompa, nyomorult század, kavargó sötétségével, butaságával, tévelygéseivel és múljanak el az emberi fajta sötét, tudatlan századai. Gyermekek vagyunk most, nem látjuk a jövőt és nem emlékezünk a múltra, de ez a múlt nem veszett el azért. Mert évezredek múlva kivilágosodik majd az ember értelme, és megéri, mint a gyümölcs és tízezer év múlva minden eszébe jut majd az embernek, ami vele történt és apjával és nagyapjával, és eszünkbe jut majd a bölcső, ahonnan származunk és a múlt, amit most nem tudunk. A közeli jövő homályos és hideg, a közeljövő elfelejt minket és porral sőpri be nyomunkat, de egyre jobban közeledünk ahhoz, aki végtelenül távol van, és akinek egy napon eszébe jutunk majd, az embernek, aki egy napon ámulva eszmél majd rám, itt görnyedőre és rád, kedves, ó, kedves, akit el akarnak felejteni. Fel fogunk támadni az ő lelkében te jól tudod, csöndesen mosolygó illat, halkán dúdoló csönd, szelíd fény, édes pihenés, biztató árnyék, elsuhanó hang, emlék.

(Egyfűlű kosár. Karinthy Frigyes szerelmei. Írta és válogatta: Fráter Zoltán. Holnap, Budapest, 2007. [Szerelmes magyar írók] 120–122. old.)